

Comisia Europeana anunta orientarile din 2022 privind ajutoarele de stat pentru clima, protectia mediului si energie

Comisia Europeana a publicat joi noile orientari din 2022 privind ajutoarele de stat pentru clima, protectia mediului si energie (OACME), care ofera autoritatilor publice cadrul necesar pentru a sprijini obiectivele Pactului verde european într-un mod eficient si cu denaturari minime ale concurentei, se arata într-un comunicat al Executivului comunitar.

Noile orientari extind categoriile de investitii si tehnologii pe care statele membre le pot sprijini pentru a viza noi domenii (de exemplu, infrastructura de mobilitate curata, utilizarea eficienta a resurselor, biodiversitatea) si toate tehnologiile care pot pune în aplicare Pactul verde (de exemplu, hidrogenul produs din surse regenerabile de energie, stocarea energiei electrice si raspunsul partii de consum, decarbonizarea proceselor de productie).

În ceea ce priveste gazele naturale, Comisia recunoaste rolul acestora în perioada de tranzitie. Ajutoarele de stat pentru proiectele care implica gaze naturale fac obiectul unor garantii importante pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale UE pentru 2030 si 2050. În acest context, este important ca sprijinul pentru gazele naturale sa nu conduca la efecte de creare de dependenta. De exemplu, este putin probabil ca investitiile semnificative de capital într-o anumita tehnologie poluanta sa stimuleze operatorul sa treaca la o tehnologie mai putin poluanta pe termen scurt. Prin urmare, este putin probabil ca masurile care implica noi investitii în gazele naturale sa fie evaluate pozitiv în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, cu exceptia cazului în care se poate demonstra în mod clar ca investitiile sunt compatibile cu obiectivele climatice ale Uniunii pentru 2030 si 2050, se arata în comunicat.

Aceasta cerinta este adaptata în functie de tipurile de investitii. De exemplu, pentru infrastructura de gaze naturale, investitiile vor trebui sa fie "adecvate pentru hidrogen" si pentru gazele din surse regenerabile. În ceea ce priveste productia de energie, pot fi necesare angajamente suplimentare.

Normele revizuite permit, în general, un cuantum al ajutorului de pâna la 100% din deficitul de finantare, în cazul în care ajutorul este acordat pe baza unei proceduri de ofertare concurentiale, si introduc noi instrumente de ajutor, cum ar fi contractele pentru diferenta; îmbunatatesc flexibilitatea si rationalizeaza normele existente, prin introducerea unei evaluari simplificate a masurilor transversale întreprinse în temeiul unei singure sectiuni a orientarilor (de exemplu, sectiunea privind ajutoarele pentru reducerea si eliminarea emisiilor de gaze cu efect de sera, inclusiv sprijinul pentru energia din surse regenerabile si eficienta energetica) si prin eliminarea cerintei privind notificarile individuale pentru proiectele ecologice de mari dimensiuni din cadrul unor scheme de ajutor care au fost deja aprobate de Comisie.

De asemenea, ele introduc garantii, cum ar fi o cerinta de consultare publica în cazul în care sunt depasite anumite praguri, pentru a se asigura ca ajutorul este directionat în mod eficace atunci când este necesar pentru îmbunatatirea protectiei climei si a mediului, se limiteaza la ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor de mediu si nu denatureaza în mod nejustificat concurenta sau integritatea pietei unice; si asigura coerenta cu legislatia si politicile relevante ale UE în domeniile mediului si energiei, printre altele prin eliminarea treptata a subventiilor pentru combustibilii fosili.

Orientarile se aplica în paralel cu Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA), ce prevede posibilitatea ca anumite scheme mai mici sa fie puse în aplicare fara aprobarea prealabila a Comisiei.

Orientarile privind ajutoarele de stat pentru clima, protectia mediului si energie vor ajuta statele membre sa îndeplineasca obiectivele Pactului verde european, la cel mai mic cost posibil pentru contribuabili si fara a

denatura în mod nejustificat concurența. În acest scop, orientările sunt aliniate la legislația și politicile relevante ale UE în domeniile mediului și energiei.

Atât Orientările privind ajutoarele de stat pentru clima, protecția mediului și energie, cât și taxonomia UE sunt piloni importanți ai Pactului verde european, îndeplinind roluri diferite, dar complementare.

OACME reprezintă cadrul de reglementare al UE pentru sprijinul public în sectoarele energiei și mediului, stabilind proiectele care pot fi sprijinite din fonduri publice și modul în care acest sprijin poate fi furnizat, reducând în același timp la minimum impactul asupra pieței și oferind valoare cetățenilor europeni.

Taxonomia UE este un instrument dezvoltat pentru a le permite investitorilor privați să își reorienteze investițiile către tehnologii și întreprinderi mai durabile. Acest instrument va ajuta UE să devină lider la nivel mondial în domeniul stabilirii standardelor în materie de finanțare durabilă. Taxonomia poate fi un instrument foarte util în contextul evaluărilor UE privind ajutoarele de stat. În cazul în care măsurile îndeplinesc cerințele legate de taxonomie, evaluarea ajutoarelor de stat va fi simplificată. În special, pentru a compara efectele pozitive și negative ale ajutorului, Comisia va acorda o atenție deosebită respectării principiului de "a nu aduce prejudicii semnificative".

Cu toate acestea, normele în materie de concurență contin și alte condiții care ar trebui aplicate în continuare pentru a se asigura, de exemplu, ca ajutorul este necesar și proporțional (de exemplu, taxonomia identifică energia din surse regenerabile ca fiind durabilă, iar normele în materie de concurență impun apoi, în general, ca energia din surse regenerabile să fie sprijinită prin proceduri de ofertare concurențiale). În unele cazuri, se poate acorda sprijin și proiectelor care nu îndeplinesc standardele prevăzute în taxonomie, atât timp cât efectele lor pozitive sunt justificate și se evită efectele de creare de dependență ale activităților nedurabile.

Noile orientări pot contribui la soluționarea problemei prețurilor ridicate la energie. Cea mai bună modalitate de a reduce pe termen mediu și lung cheltuielile cu energia este de a diminua dependența UE de importurile de combustibili fosili și, prin urmare, de a accelera tranziția energetică spre un sistem de energie electrică eficient din punct de vedere energetic, bazat pe energie din surse regenerabile. OACME sprijină acest obiectiv. De exemplu, OACME cuprind măsuri de sprijin menite să ajute întreprinderile să se adapteze rapid și să participe pe deplin la tranziția energetică. Acestea includ, de exemplu, sprijinul pentru măsurile de decarbonizare sau creșterea eficienței energetice, reducând impactul creșterii prețurilor la energie electrică sau la gaze pentru întreprinderi.

Dreptul concurenței permite o serie de măsuri pe care statele membre le pot lua fără a denatura în mod nejustificat concurența pe piață. Printre acestea se numără măsurile de sprijin direct pentru persoanele cele mai vulnerabile și cele mai afectate de sărăcia energetică, cum ar fi plățile sau subvențiile pentru energie. În plus, măsurile cu caracter general, prin care se acordă ajutor în egală măsură tuturor consumatorilor de energie, nu constituie ajutor de stat. Astfel de măsuri neselective pot lua forma unor reduceri generale ale taxelor sau impozitelor aplicate pentru furnizarea de gaze naturale, energie electrică sau încălzire centralizată, precum și a aplicării unei cote reduse pentru această furnizare.

OACME urmează aceeași linie ca orientările anterioare (Orientările din 2014 privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie, OAME) și, prin urmare, nu se aplică în cazul energiei nucleare. Acest lucru se datorează faptului că sprijinul pentru energia nucleară se referă, în general, la un număr limitat de proiecte foarte mari, este deosebit de sensibil din punctul de vedere al securității, trebuie să țină seama din punct de vedere juridic în special de Tratatul Euratom și, prin urmare, necesită o evaluare de la caz la caz. Cu toate acestea, ajutoarele de stat pentru energia nucleară pot fi aprobate direct în temeiul tratatului și al Tratatului Euratom.

Deși sprijinul pentru energia nucleară în sine nu face obiectul OACME, sprijinul pentru producția altor surse de energie pe baza de energie nucleară, de exemplu hidrogenul cu emisii scăzute de dioxid de carbon produs prin

utilizarea energiei nucleare, este posibil în temeiul orientarilor, atât timp cât aceste proiecte conduc la reduceri ale emisiilor și nu determină creșterea cererii de energie electrică generată pe baza de combustibili fosili.

De asemenea, Orientările privind ajutoarele de stat pentru clima, protecția mediului și energie nu vizează ajutoarele pentru fabricarea de produse, utilaje sau mijloace de transport ecologice.

OACME asigură coerență cu obiectivele Uniunii în materie de clima, întrucât contribuie la eliminarea treptată a posibilității acordării de subvenții pentru combustibilii fosili. În ceea ce privește cei mai poluanți combustibili fosili, orientările prevăd că, având în vedere efectele negative ale acestora asupra mediului, este puțin probabilă o evaluare pozitivă de către Comisie în temeiul normelor privind ajutoarele de stat.

Comisia este pe deplin conștientă de provocările cu care se confruntă industriile în îndeplinirea obiectivelor Pactului verde. Acesta este motivul pentru care orientările prevăd mai multe posibilități de a acorda ajutoare pentru decarbonizarea industrială, inclusiv prin electrificarea proceselor de producție. OACME prevăd o flexibilitate suplimentară pentru o gamă variată de instrumente de ajutor, permit acordarea de ajutoare pentru costurile suplimentare totale ale activităților mai ecologice și acoperă o serie mai largă de tehnologii pentru a atinge obiectivele Pactului verde. În cazul în care se acordă sprijin pentru electrificare, este totuși important să se asigure că emisiile provenite de la energia electrică utilizată pentru a satisface cererea suplimentară de energie electrică sunt luate în considerare în mod corespunzător.

În acest context, noile norme de reducere a taxelor pe energia electrică urmăresc să asigure un echilibru între sprijinirea eforturilor marilor consumatori de energie de a-și electrifica procesele industriale și asigurarea, în același timp, a unor stimulente adecvate pentru creșterea eficienței energetice.